

Schola Europaea / Office of the Secretary-General

Pedagogical Development Unit

Ref.: 2020-01-D-75-lv-2

Orig.: LV

Attainment Descriptors for all L1 at P5 - Latvian

Approved by the Joint Teaching Committee at its meeting of 13 and 14 February 2020 in Brussels

Immediate entry into force

Ievads

Eiropas skolu L1 mācību programmās ir noteiktas kopīgas kompetences, kuras skolēniem ir jāsasniedz tādās jomās kā klausīšanās, runāšana, lasīšana un rakstīšana.

L1 mācību programmas nav identiskas valsts mācību programmām, jo tajās ir ņemtas vērā Eiropas skolu īpatnības (ES kultūru un valodu daudzveidība, skolēnu bilingvisms, daudzvalodība utt.).

Lai

saskaņoti novērtētu skolēnu sasniegumus, BIP 2015. gada oktobra sanāksmē izvirzīja trīs pirmskolas un pamatskolas inspektoros, kuru uzdevums bija iesniegt priekšlikumus par visu L1 mācību sasniegumu aprakstiem P5 beigās saskaņā ar dokumentu "Visu mācību programmu struktūra Eiropas skolu sistēmā" (Ref.: 2011-09-D-47).

Mācību sasniegumu aprakstu veido:

- esošo L1 mācību programmu mācību mērķi pamatskolā
- vispārīgie kritēriji mācību priekšmeta apgūšanai (dokumenta Nr. 2013-09-D-38 II pielikums)
- mācību jomas esošajā skolas pārskatā (dokumenta Nr. 2013-09-D-38 V pielikums)
- mācību sasniegumu vērtējumu projekti, kas iesniegti 2016. gada februārī notikušajā BIP sanāksmē
- inspektoru piezīmes minētajiem projektiem

Informācija par mācību sasniegumu aprakstu izmantošanu

Mācību sasniegumu apraksti ir noteikti četrās mācību jomās:

- Klausīšanās un izpratne
- Runāšana
- Lasīšana un izpratne
- Rakstīšana

Mācību sasniegumu apraksts neaptver visu mācību programmu kompetences, bet tikai tās, kuras uzskata par kopīgām.

Skolēnu sasniegumi tiek vērtēti saistībā ar konkrētajiem mācību mērķiem un attiecīgās L1 mācību programmas saturu.

MĀCĪBU SASNIEGUMU APRAKSTS LI – P5 EIROPAS SKOLĀS

Augstākais līmenis vienmēr ietver zemāka līmeņa kompetences

LĪMENIS	+	++	+++	++++
MĀCĪBU JOMAS	Mācību mērķi vēl nav sasniegti	Mācību mērķi ir sasniegti daļēji	Mācību mērķi ir sasniegti apmierinoši	Mācību mērķi ir pilnībā sasniegti
	Skolēns...	Skolēns...	Skolēns...	Skolēns...
Klausīšanās un izpratne	<p>a. saprot īsu stāstījumu, ne vienmēr izprot argumentāciju;</p> <p>b. nosaka darbojošās personas, darbības vietu, laiku un galveno domu;</p> <p>c. tikai daļēji atstāsta/pārstāsta dzirdēto.</p>	<p>a. saprot stāstīto un argumentāciju, atrod informāciju;</p> <p>b. pamato savu domu ar dzirdētajiem faktiem;</p> <p>c. atstāsta/pārstāsta dzirdēto.</p>	<p>a. izšķir svarīgu un mazāk svarīgu informāciju;</p> <p>b. atšķir faktus no viedokļa (objektīvus no subjektīviem);</p> <p>c. interpretē dzirdēto.</p>	<p>a. izšķir svarīgu un mazāk svarīgu informāciju un saviem vārdiem izsaka komentārus;</p> <p>b. atšķir precīzu informāciju no netieši paustas informācijas;</p> <p>c. interpretē dzirdēto un var atsaukties uz to dažādās situācijās.</p>
Runāšana	<p>a. neatbilstoši reaģē un atbild uz dzirdēto;</p> <p>b. nepilnīgi izsakās parastās situācijās;</p> <p>c. sarunā grūti paust savu viedokli;</p> <p>d. veicot prezentāciju, lasa visu tekstu;</p>	<p>a. dažreiz reaģē un atbild neatbilstoši dzirdētajam;</p> <p>b. saprotami izsakās parastās situācijās;</p> <p>c. izmanto sarunas pamatnoteikumus, pauž savu viedokli, izmantojot vienkāršus argumentus;</p> <p>d. izklāsta tēmu, loģiski sakārtojot satura punktus un izmantojot ierobežotu terminoloģiju un vienkāršu gramatikas struktūru;</p>	<p>a. adekvāti reaģē uz dzirdēto;</p> <p>b. skaidri, brīvi, saprotami un standartizētā valodā pauž savu viedokli;</p> <p>c. atbilstoši izmanto vispārīgos sarunu pamatnoteikumus, pauž savu viedokli un izmanto citu viedokļus;</p> <p>d. izklāsta tēmu, loģiski sakārtojot satura punktus, un izmantojot atbilstošu terminoloģiju un gramatikas struktūru;</p>	<p>a. veido sakarības, izmantojot iepriekš gūtās zināšanas;</p> <p>b. skaidri, brīvi un vispusīgi pauž savu viedokli atbilstoši situācijai;</p> <p>c. atbilstoši izmanto vispārīgos sarunu noteikumus, izsaka savu viedokli, to sīki pamatojot un izmantojot piemērus, kā arī izdarot adekvātus secinājumus;</p> <p>d. izklāsta tēmu, loģiski sakārtojot satura punktus un izmantojot atbilstošu terminoloģiju un gramatikas struktūru, kā arī pareizu intonāciju un ķermeņa valodu;</p>

	e. spēlē ļoti vienkāršas lomas ar ierobežotu tekstu.	e. spēlē lomas ar citu atbalstu.	e. spēlē dažādas lomas kopā ar citiem, izmantojot atbilstošu atbilstošus izteiksmes veidus.	e. spēlē dažādas lomas, improvizē, izpētot dažādas situācijas un perspektīvas, izmanto pareizu intonāciju un atbilstošus izteiksmes veidus.
Lasīšana un izpratne	<p>a. neskaidri lasa, kļūdās;</p> <p>b. ar grūtībām uztver lasīto tekstu;</p> <p>c. nespēj patstāvīgi noteikt teksta galveno domu;</p> <p>d. izskaidro tikai atsevišķas teksta daļas;</p> <p>e. atpazīst dažāda veida tekstus – literārus un neliterārus, izvērstus un ierobežota apjoma tekstus;</p> <p>f. cenšas pielāgot savu lasīšanas stilu mērķim un situācijai stundā.</p>	<p>a. tekoši lasa, dažkārt pieļauj kļūdas;</p> <p>b. nepieciešams dažu vārdu, vādu savienojumu skaidrojums, lai saprastu lasīto tekstu;</p> <p>c. dažreiz vajadzīga palīdzība un papildu laiks, lai noteiktu teksta galveno domu;</p> <p>d. izskaidro tekstu vienkāršā veidā;</p> <p>e. atpazīst un identificē dažāda veida tekstus – literārus un neliterārus, izvērstus un ierobežota apjoma tekstus;</p> <p>f. pielāgo savu lasīšanas stilu mērķim un situācijai stundā.</p>	<p>a. raiti lasa, ievērojot teikumu struktūru, atbilstošu intonāciju;</p> <p>b. lasa un saprot dažāda veida tekstus, kas rakstīti dažādos formātos;</p> <p>c. izprot teksta galveno domu, ja tā ir sniegta tiešajā nozīmē, skaidro daudznozīmīgu vārdu nozīmi kontekstā.</p> <p>d. izskaidro tekstu un tā nozīmi.</p> <p>e. salīdzina dažādus tekstu veidus – literārus un neliterārus, izvērstus un ierobežota apjoma tekstus;</p> <p>f. cenšas pielāgot lasīšanas stilu mērķim un situācijai mērķauditorijai.</p>	<p>a. raiti lasa, ievērojot teksta struktūru, saturu, noskaņu, dinamiku.</p> <p>b. patstāvīgi meklē informāciju, izmantojot dažādus rakstiskos avotus, un veido saikni starp tiem par kādu no tēmām;</p> <p>c. izprot teksta galveno domu, saprot teksta pārnesto nozīmi, skaidro daudznozīmīgu vārdu un frazeoloģismu nozīmi kontekstā.</p> <p>d. izskaidro teksta nozīmi, izsakot savu viedokli.</p> <p>e. atkarībā no situācijas patstāvīgi izvēlas un izmanto dažāda veida tekstus;</p> <p>f. pielāgo lasīšanas stilu mērķim un situācijai atbilstoši mērķauditorijai.</p>

Rakstīšana	<p>a. grūti uzrakstīt salasāmu un glītu tekstu, nepieciešams izmantot teksta veidošanas norādes, vārdnīcas;</p> <p>b. nav pārliecināts par pareizrakstību, nepieciešama palīdzība kļūdu novēršanai, nepieciešams ilgāks laiks uzdevumu pabeigšanai;</p> <p>c. vajadzīgi norādījumi, kā strukturēt tekstu;</p> <p>d. raksta tekstus, kuri ne vienmēr ir saprotami mērķauditorijai, izmanto vienkāršu vārdu krājumu, atsevišķus stilistikas paņēmienus, jauc darbības laikus;</p> <p>e. nepieciešama palīdzība, lai pārskatītu vārdu izvēli, teikumu struktūru, teksta saturu un pareizrakstību.</p>	<p>a. raksta salasāmi, bet rokraksts nav glīts, teksts bez struktūras, reizēm nepieciešamas teksta veidošanas norādes, vārdnīcas;</p> <p>b. pieļauj dažas pareizrakstības kļūdas un korigē tās saskaņā ar norādījumiem rakstiskajam uzdevumam paredzētajā laikā;</p> <p>c. veido vienkāršu teksta struktūru;</p> <p>d. raksta mērķauditorijai saprotamu tekstu noteiktā formātā, izmanto atbilstošus stilistikas paņēmienus un ievēro darbības laiku;</p> <p>e. atbilstoši mutiskiem un rakstveida ieteikumiem pārskata tekstu labojumu veikšanai – vārdu izvēlei, teikumu struktūrai, tekstā izmantoto darbības laiku, struktūras, satura kopumam, kā arī pareizrakstībai, nepieciešama palīdzība atsevišķos gadījumos.</p>	<p>a. glīts rokraksts, viegli lasāms un uztverams teksts, izmanto datoru/informātikas rīkus;</p> <p>b. dažreiz pieļauj pareizrakstības kļūdas, korekciju veikšanai izmanto informātikas rīkus/vārdnīcas, iekļaujas uzdevumam paredzētajā laikā.</p> <p>c. veido teksta struktūru un izklāstu;</p> <p>d. skaidri raksta mērķauditorijai dažādos formātos, izmanto atbilstošus stilistikas paņēmienus, ievēro atbilstošos darbības laikus;</p> <p>e. patstāvīgi pārskata tekstus, vārdu izvēli, teikumu struktūru, darbības laikus, satura struktūru un visu saturu kopumā, kā arī pareizrakstību, nepieciešama palīdzība atsevišķos gadījumos.</p>	<p>a. glīts rokraksts, viegli lasāms un uztverams teksts, patstāvīgi izmanto datoru/informātikas rīkus;</p> <p>b. ievēro pareizrakstību, korekciju veikšanai izmanto informātikas rīkus/vārdnīcas, iekļaujas uzdevumam paredzētajā laikā.</p> <p>c. plāno teksta struktūru, izmantojot dažādu melnrakstu paņēmienus: izdara piezīmes, domu kartes utt.;</p> <p>d. raksta saprotamus tekstus dažādi mērķauditorijai, izmanto dažādus stilistikas paņēmienus, patstāvīgi izvēlas atbilstošus darbības laikus;</p> <p>e. patstāvīgi pārskata tekstus, vārdus, teikumu struktūru, saturu, struktūru un saturu kopumā, darbības laiku, pareizrakstību.</p>
Lingvistiskā attīstība	a. vāji pārzina un lieto apgūtās valodas normas,	a. apmierinoši pārzina un lieto apgūtās valodas	a. labi pārzina apgūtās valodas normas un pamato to	a. izcili pārzina apgūtās valodas normas un pamato to lietojumu,

<p>valodas terminoloģiju, gramatikas likumsakarības, kas atbilst P5 līmenim;</p> <p>b. ar skolotāja palīdzību veido vienkāršus teikumus saskaņā ar latviešu valodas normām;</p> <p>c. ir nepieciešama palīdzība, lai atpazītu dažādas valodas struktūras vārdu, teikumu un tekstu līmenī;</p> <p>d. daļēji izprot pieturzīmju funkciju, bieži pieļauj intrepunkcijas kļūdas atbilstoši P5 līmenim;</p> <p>e. nepietiekami piemēro vārdu (arī darbības vārdu) pareizrakstību noteikumus diktātā un mērķtiecīgā vingrinājumā;</p> <p>f. atpazīst dažādas valodas.</p>	<p>normas, literatūras un valodas terminoloģiju, gramatikas likumsakarības, kas atbilst P5 līmenim;</p> <p>b. ar skolotāja palīdzību veido pēc uzbūves dažāda veida saliktus teikumus saskaņā ar latviešu valodas normām;</p> <p>c. atpazīst dažādas valodas struktūras vārdu un teikumu līmenī, bet ir nepieciešama palīdzība tekstu līmenī;</p> <p>d. izprot pamata pieturzīmju (punkts, jautājuma zīme, izsaukuma zīme) funkcijas un prot tās lietot nedaudz zem vidējā P5 līmeņa;</p> <p>e. uzdevumos un diktātos ievēro vārdu (arī darbības vārdu) pareizrakstību noteikumus, regulāri kļūdās;</p> <p>f. atpazīst kopējās iezīmes dažādās valodās.</p>	<p>lietojumu, izmantojot lingvistisko terminoloģiju (literārā teksta, gramatisko struktūru un vārdu krājuma) valodas attīstīšanai, kas atbilst P5 līmenim;</p> <p>b. patstāvīgi veido dažāda veida teikumus saskaņā ar latviešu valodas normām, pieļauj dažas teikuma veidošanas kļūdas;</p> <p>c. zina dažādas valodas struktūras vārdu, teikumu un tekstu līmenī, kā arī māk to pielietot mērķtiecīgi, nepieciešama reta palīdzība;</p> <p>d. izprot bieži sastopamo pieturzīmju funkcijas un prot tās lietot atbilstoši P5 līmenim;</p> <p>e. ievēro vārdu (arī darbības vārdu) pareizrakstību noteikumus, dažreiz kļūdās;</p> <p>f. atpazīst kopējās un atšķirīgās iezīmes dažādās valodās.</p>	<p>izmantojot lingvistisko terminoloģiju (literārā teksta, gramatisko struktūru un vārdu krājuma) valodas attīstīšanai, kas atbilst P5 līmenim;</p> <p>b. patstāvīgi veido dažāda veida teikumus saskaņā ar latviešu valodas normām;</p> <p>c. atpazīst dažādas valodas struktūras vārdu, teikumu un tekstu līmenī un pielieto tās mērķtiecīgi;</p> <p>d. izprot pieturzīmju funkciju un prot tās lietot virs P5 līmeņa;</p> <p>e. ievēro vārdu (arī darbības vārdu) pareizrakstību noteikumus, pašu rakstītajos tekstos reizēm pieļauj kļūdas.</p> <p>f. atpazīst dažādu valodu kopīgās un atšķirīgās iezīmes un patstāvīgi strādā ar svešvārdiem.</p>
---	---	---	---

Rakstīšana un Lingvistikā attīstība nedaudz pārklājas intrepunkcijas un pareizrakstības normu ievērošana. Rakstīšanā galvenā uzmanība tiek pievērsta saturam, rokrakstam, teksta uztverei, mazāku īpastvaru atstājot intrepunkcijas un pareizrakstības normu ievērošanai. Vssvarīgākais ir saturs, formai ir atbalsta (sekundārā) nozīme. Valodu filozofija ietver skaidru pieturzīmju un pareizrakstības normu apgūšanu. Lingvistiskā attīstībā nav definētas konkrētas prasības, tas apgūst atbilstoši programmas prasībām un skolēnu spējām.